

Flygtningestrømmen markerer et nyt Danmark

AF TOBIAS STERN JOHANSEN, KORRESPONDENT, TYSKLAND OG NANNA SCHELDE

10. september 2015 22:30 | [8 comments](#)

En glad flygtning vifter med danske flag, efter at politiet i Padborg har givet flygtningene lov til at fortsætte deres rejse med tog mod København. **Foto: Claus Fisker / Scanpix Denmark**

Når politikere og befolkning er rådvilde over for flygtningestrømmen, er der god grund til det, påpeger flere. For med flygtningene følger et markant brud med den hverdag, vi kender. Men politikerne mangler format og skylder danskerne at udstikke en klarere kurs for fremtiden, lyder kritik

En mor og hendes søn på omkring syv år sad forleden i et S-tog ved København og talte om de flygtninge og migranter, som gik på danske motorveje for at komme videre til Sverige.

Sønnen spurgte, om de godt måtte gå der. Nej, svarede moderen. Hvorfor gjorde de det så, ville han gerne vide. Det gør de bare, lød svaret. Så spurgte sønnen:

”Hvem bestemmer her?”

Mange danskere har formentlig stillet sig selv det samme spørgsmål i løbet af de seneste dage. Flygtninge i massevis går på motorvejen, men nægter at lade sig registrere, fordi de hellere vil til Sverige. Politiet lader dem rejse videre, selvom det er imod EU-landenes aftale. Almindelige danskere bliver nu menneskesmuglere og nogle anholdt, fordi de har samlet flygtninge og migranter op i deres biler. Alt imens siger en stærkt presset statsminister Lars Løkke Rasmussen (V), at vi skal udvise konduite - gøre det rigtige og opføre os korrekt og høfligt.

Politikere og befolkning er rådvilde, og det er der god grund til, mener Rasmus Willig, sociolog og lektor ved Institut for samfund og globalisering på Roskilde Universitet. Danmark er på vej mod et paradigmeskifte, vurderer han, og så vil der altid råde usikkerhed og angst.

”Vi står ved begyndelsen af en massiv krise, hvor dette kun er begyndelsen. Det er en krise, som ikke bare handler om krige i Syrien og Mellemøsten, men som også skal ses i forlængelse af miljø- og klimakrisen, hvor en række lande er ved at løbe tør for vand. Krige og ødelæggelse kommer også, fordi diktatorer og despoter ikke har kunnet brødføde deres befolkninger. Det her er kun begyndelsen. På en måde tror jeg, at vi ved det, men vi tør knap nok sætte ord på det, fordi det kommer til at blive meget voldsomt.”

Han er ikke i tvivl om, at paradigmeskiftet også får store konsekvenser for Danmark. For med den pludselige tilstrømning af flygtninge brager den globale virkelighed gennem hoveddøren.

”Når først de store tørker og klimaforandringer rammer, så bliver konsekvensen, at også vi i Danmark må ændre vores livsstil. Og det er da voldsomt. Det er et dialektisk tilbageslag, fordi vi har været med i krigene og med til at skabe ustabilitet, men vores vestlige livsstil har også givet et

tilbageslag i den forstand, at den globale opvarmning sætter sig igennem i nogle områder før nogle andre. Verden hænger sammen i dag, og det er en del af den nye situation.”

Filosof Anders Fogh Jensen peger på tre grunde til, at strømmen af flygtninge skaber rådvildhed og måske ligefrem angst: Vi føler, at vores samfundsorden bryder sammen, vi konfronteres med, at det moralsk rigtige ikke nødvendigvis stemmer overens med loven, og vi tvinges til at forholde os til, om forestillingen om et næstekærligt Danmark holder stik.

”Når flygtninge trænger ind på vores territorium, og politikerne tilsyneladende ikke ved, hvad de skal stille op, så giver det en følelse af sammenbrud. Vi er desuden vant til, at det etiske og det juridisk lovlige stemmer overens, og normalt kan vi gå rundt og være pæne mennesker, som lever efter et lovkodeks. Men vi konfronteres nu med spørgsmålet, om der er noget, der er vigtigere end loven. Bør vi køre flygtninge til Sverige i vores bil, selvom det er ulovligt? Den slags spørgsmål bliver vi meget sjældent konfronteret med, og det skaber uorden og rådvildhed,” siger han.

”Vi ved også godt, at verdens ressourcer er uretfærdigt fordelt, men vi har levet med tanken om, at vi trods alt giver u-landshjælp. Nu kommer de her flygtninge til Danmark for at få del i ressourcerne, og skulle de fordeles lige, skulle vi ned på en tredjedel af den velfærd, vi har i dag. Vil vi ikke dele, kan det smadre vores selvbillede som retfærdige og næstekærlige.”

Bekymringen skyldes også Danmarks erfaring med integration, mener Kasper Støvring, kulturforsker, forfatter og samfundsdebattør. Han henviser til en undersøgelse fra analyseinstituttet YouGov fra maj i år, som

Vi er desuden vant til, at det etiske og det juridisk lovlige stemmer overens, og normalt kan vi gå rundt og være pæne mennesker, som lever efter et lovkodeks. Men vi konfronteres nu med spørgsmålet, om der er noget, der er vigtigere end loven

Anders Fogh Jensen

viste, at Dansk Folkeparti er landets største parti blandt førstegangsvælgere.” Det er de unge, som er bekymrede for det multikulturelle samfund, og det skyldes vel den fejlslagne integration, især blandt efterkommere, som har vist sig at være mere kriminelle end første generation af indvandrere. Vi troede, at man i de følgende generationer ville se en form for forbedret integration, men der er flere og flere parallelsamfund, og ingen har løsningen. Så der er grund til bekymring.”

Arne Piel Christensen, som i over 30 år var generalsekretær i Dansk Flygtningehjælp, mener, at rådvildheden primært skyldes manglende format fra politikernes side.

”Vi finder ikke svar blandt politikerne, og derfor bliver mange rådvilde, og nogle får en fjendtlig attitude over for flygtningene. En stor del af politikerne mangler viljen til at udstikke en kurs og tale til befolkningen om, hvordan vi som samfund forholder os til flygtningene. Politikerne burde tage større ansvar over for en civilbefolkning, hvor nogle reagerer positivt og vil hjælpe, mens andre reagerer med angst.”

Men selvom den politiske situation i Danmark lige nu er præget af rådvildhed, er der ikke grund til større bekymring nu end dengang, 20.000 bosniere i midten af 1990'erne kom til Danmark som følge af Balkan-krigene. Det mener Birte Weiss, tidligere socialdemokratisk politiker og indenrigsminister i Nyrup-regeringen, hvor hun sad med ansvaret for bosnierne.

”Dengang vidste vi heller ikke, hvor længe krigen ville vare, og mange danskere var bekymrede. Når det er sagt, mener jeg samtidig, at den nuværende flygtningesituation er langt mere speget end dengang, fordi vi ud over tilstrømningen af flygtninge også oplever mange migranter, som kommer hertil. Det giver nogle ekstra problemer.”

Selvfølgelig er der en overgrænse for, hvor mange flygtninge, vi kan tage, men jeg mener, at vi hverken dengang eller nu er tæt på den grænse

Birte Weiss

Derfor er det af afgørende betydning, hvilke signaler Danmarks politiske ledere sender til befolkningen, mener Birte Weiss:

”Det er vigtigt, at politikere hverken overdriver eller underdriver de problemer, flygtningestrømmen fører med sig. Overdriver man problemerne og skaber en famlende atmosfære, påvirker det naturligvis befolkningen, som bliver urolig. Jeg håber, at politikerne vil gå til sagen med den lavpraktiske, humanistiske indgangsvinkel, som kendetegner Danmark, og sørge for at mobilisere de humanistiske kræfter. Det var netop, hvad man gjorde, da bosnierne kom hertil.”

Dengang sagde den borgerlige fløj, at de 20.000 bosniere hurtigt ville blive til 50.000 på grund af familiesammenføring, men i alt blev der familiesammenført 1300 på 20 år, fortæller Birte Weiss.

”Selvfølgelig er der en overgrænse for, hvor mange flygtninge, vi kan tage, men jeg mener, at vi hverken dengang eller nu er tæt på den grænse.”

Telefon: 33 48 05 00 | Abonnement: 33 48 05 05 |
Annoncer: 33 48 05 00 | Læs mere om [ophavsret](#) og
[persondatapolitik](#) | © 2016 Kristeligt Dagblad,
Vimmelskiftet 47, 1161 København K